

A Fővárosi Ítéltábla a Kertész és Társai Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Pomázi Miklós) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a dr. Jurida Petra Natália ügyvéd (címe.) által képviselt alperes neve Szerkesztősége (alperes címe.) alperes ellen sajtó-helyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. május 18. napján meghozott 62.P.21.235/2018/8. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperes által szerkesztett 24.hu internetes portálon 2018. március 2. napján „Már az osztrákokat is ... gyarapodása érdekli” címmel jelent meg cikk, amely azt adta hírül, hogy az ... Híradója beszámolt az osztrák közszolgálati televízió egyik műsoráról, amelyből az derül ki, hogy Murauban a felperest szinte mindenki felismerte egy fényképről. Azt is tudták, hogy ő ... jó barátja és „[a] riportban szépen elmagyarázták, hogy ... úgy lett uralkodó sok magyarországi szektorban, hogy sorra nyeri el az állami tendereket álversenyeken.” A cikkbe ágyazva közvetlenül megtekinthető és linkről is elérhető volt az ... Híradójának a „... fotóját mutogatták” című riportja. Ebben a riporttervezett síelőket egy fényképet mutatva Murauban, akik felismerik azon a felperest. Nyilatkozik a műsorban ... is. Az osztrák tv-sek felvázolják a „... cégbirodalmát,” illetve látható a műsorban ahogyan ... és ... is cáfolják, hogy a felperes a miniszterelnök strómanja.

A felperes 2018. március 13-án a cikk miatt helyreigazítást kért az alperestől. Mivel a szerkesztőség nem tett eleget a megkeresésnek, a felperes a 2018. március 27-én előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az alábbi helyreigazítás közzétételére:

„Sajtóhelyreigazítás:

A 2018. év 03. hó 02. napján 21:05 perckor a www....hu oldalon megjelent »Már az osztrákokat is ... gyarapodása érdekli« című cikkükben valótlanul állítottuk, hogy „A riportban szépen elmagyarázták, hogy ... úgy lett uralkodó sok magyarországi szektorban, hogy sorra nyeri el az állami tendereket álversenyeken.”

Hivatkozott arra, hogy a közlés azért valótlan, mert az alperes nem szöveghűen hivatkozott az alaphírrre, mert olyan tartalommal, amivel az alperes állította a cikkben, nem közölt beszámolót az ... Híradó.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperesnek keresetösségi joga nincs, mert csak a személyére vonatkozó állítások helyreigazítását kérheti. Az alperes jogosult arra, hogy egy összefoglaló híradó anyagáról készített újságcikkben a saját következtetéseit rögzítse, a saját ismereteit összegezve levonja a megjelent híradás konzekvenciáit. Hivatkozott arra is, hogy kérelmében a felperes nem az alperes által tett kijelentéseket találta megalapozatlannak, azokat nem is jelölte meg valótlan tényként. Ezen túlmenően a sérelmezett tartalomban levő kijelentések nem valótlan tényállítások, hanem tényekből okkal és megalapozottan levont következtetések. A felperes ugyanis nem csupán polgármester, hanem közismert vállalkozói tevékenysége is. Jelentős cégbirodalommal rendelkezik, számos iparágban, szektorban érintett, azok némelyikében nem túlzás egyeduralkodónak titulálni, mely kifejezés egyébként is vélemény. A felperes érdekeltségei pedig kb. fele-fele arányban vettek részt nyílt és hirdetmény nélküli/tárgyalásos közbeszerzési eljárásban (2017 végéig 476 milliárd Ft értékben nyertek közbeszerzéseket), ezért az „álverseny” kifejezés használata megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

Ismertette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (1)-(3) bekezdését, a IX. cikk (1)-(2) és (6) bekezdését. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdését, 10. §-át, a 12. § (1) bekezdését.

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1) és (2) bekezdését, 496. § (1)-(2) bekezdését. Az Alkotmánybíróság határozatai közül a 30/1992. (V. 26.) és 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozat egyes megállapításait, a Legfelsőbb Bíróság PK 12., 13. és 14. számú állásfoglalásait.

Az alperesi védekezésre tekintettel elsősorban a felperes keresetösségi joga tekintetében foglalt állást. Úgy ítélte meg, hogy a felperes személye mind a cikkből, mind a felvételből egyértelműen azonosítható, így megillette a helyreigazítási igény érvényesítésének joga.

Érdemben a PK 12. számú állásfoglalásban írtakra tekintettel a cikk egészét, így az abba ágyazott felvételt is vizsgálta. A felperes keresetét azért nem találta megalapozottnak, mert bár az ... Híradójában szó szerint olyan valóban nem hangzik el, amit a felperes sérelmezett, azonban ez egyrészt csupán lényegtelen pontatlanságnak minősül, másrészt a sérelmezett tartalom az újságíró véleményeként is értékelendő, melyek a rendelkezésre álló tényekből (a felperes közismert vállalkozói tevékenysége, illetve az, hogy a hozzá köthető cégek számos nyílt és hirdetmény nélküli/tárgyalásos, nagy értékű közbeszerzési eljárásban vettek részt) levont következtetései. Jelentőséget tulajdonított e körben annak is, hogy a cikkhez mellékeltek az ... Híradójának videóját, így a cikk olvasói annak pontos tartalmát megismerhették.

A szólás- és véleménynyilvánítás szabadsága alapján a sajtónak joga és lehetősége van még kritikus hangvételű vélemények bemutatására is, a felperesnek továbbá, mint közszereplőnek egyébként is fokozott a tūrés kötelezettsége.

A perköltség viseléséről a Pp. 499. § (1) bekezdésére figyelemmel a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján határozott. A le nem rótt illeték megfizetéséről a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján döntött.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörében kérte az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás okszerűségének, a megállapított tényállás, az abból levont jogi következtetés és a pervezetés felülvizsgálatát.

Fenntartotta a keresetlevélben kifejtett indokait.

Részletesen kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott része a rendelkező rész, valamint az indokolás 6. oldalának 6.-9. bekezdése és 7. oldalának 1.-6. bekezdése.

Kérte, hogy az elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság változtassa meg akként, hogy eredeti keresete szerint kötelezze az alperest a helyreigazítás közzétételére, a perköltségben a bíróság az alperes kiadóját marasztalja.

Pontokba szedve előadta, hogy az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás okszerűségének, a megállapított tényállásnak, a megállapított tényekből levont jogi következtetésnek, valamint az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésének vizsgálatára, felülbírálatára tart igényt. Az anyagi jogi felülbírálatot az elsőfokú bíróság által megállapított tényekből levont jogi következtetés, a tények minősítésének vizsgálata körében kérte.

A tényállítás, valamint a véleménynyilvánítás fogalma kapcsán a bizonyítás eredményének okszerűségi vizsgálatát a tényállás és a levont jogi következtetés módosítását, kiegészítését kérte, továbbá indítványozta az elsőfokú bíróság eljárása szabályszerűségének vizsgálatát.

Az eljárásjogi, illetve anyagi jogszabálysértés tekintetében az elsőfokú ítélet 6. oldal 6. bekezdését kérte felülvizsgálni.

Álláspontja szerint az alperes a valótlan tény állításával megvalósította a felperes sajtó-helyreigazítási igényének feltételeit, ezért a cikk lényegi mondanivalójának vizsgálata szükségtelen. Hivatkozott arra, hogy a helyreigazítás lényege, hogy a sajtó valóságról adjon számot, annak feldolgozását, értékelését az olvasóra bízza. Amennyiben ezt az érvelést a másodfokú bíróság nem fogadná el, úgy hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés keretében nem hívta fel a felek figyelmét arra, hogy a cikk lényegi tartalmának vizsgálata is a per tárgyát képezi figyelemmel arra, hogy erre egyik fél sem hivatkozott. Az elsőfokú bíróság a 6. sorszámu jegyzőkönyvben tett kioktatásában arra sem hívta fel a felperes figyelmét, hogy lényegtelen pontatlanságnak tekinti, hogy valaki uralkodó-e egy gazdasági szektorban vagy csak jelen van, illetve azt, hogy valódi versenyben mérettetik meg, vagy áll versenyben.

Megítélése szerint, azt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az ... Híradójában elhangzottakat nem szó szerint közölte, az azonban téves, hogy a felperes nem a peresített szöveg tartalmának lényegi mondanivalóját tette a per tárgyává. A perbeli esetben a felperes nem az ... Híradójában elhangzottakat kifogásolta, hanem azt, hogy az ott elhangzottakat az alperes átköltötte, ily módon valótlan tény állított.

Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperes személyének megítélése szempontjából közömbös, lényegtelen részletnek minősül a sérelmezett közlés. Lényeges ugyanis, hogy valaki egy adott szektorban uralkodó pozíciót tölt-e be vagy sem, és az is, hogy versenyben vagy álversenyben győz-e. A cikkben a hivatkozott médiatartalom elérhetőségének feltüntetése sem menti az alperest, amennyiben valótlan közlést tesz. Kérte, hogy a másodfokú bíróság e körben szükség esetére végezzen anyagi pervezetést, biztosítson lehetőséget nyilatkozattételre és bizonyításra.

Eseti döntésre hivatkozva fenntartotta azt az álláspontját, hogy a perben sérelmezett közlés nem vélemény, hanem tényállítás.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet 6. oldalának 7. bekezdésében, amikor az elsőfokú bíróság úgy fogalmazott, hogy a sérelmezett tartalom az újságíró véleményeként is értékelendő, az ítéleti bizonyosság hiányára utal. Az elsőfokú bíróság e körben a bizonyítás előtt a felperest elzárta. Mindezek alapján megállapítható, hogy a tényállást helytelenül állapította meg, ezért jogi következtetése sem lehet helyes.

A felperes közszereplői minőségére történt elsőfokú bírósági utalással kapcsolatosan a Pp. 2. § (2) bekezdésére hivatkozott. Előadta, hogy a per során sem a felperes, sem az alperes nem hivatkozott a felperes közszereplői minőségére, ezért e körben a bíróság megállapításokat nem tehetett volna. Amennyiben ennek még is helye van, úgy továbbra is a Pp. 6. §-a szerinti anyagi pervezetés hiányára hivatkozott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor az alperesi riportot úgy értékelte, hogy az eredeti videó nem szó szerinti idézése nem minősül valótlan tényállításnak, mert az csak lényegtelen tévedést valósít meg.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem járt el jogszabálysértően akkor, amikor a felek hivatkozásának hiányában értékelte a felperes közszereplői minőségét. A törvényszék ugyanis mindezt nem az ítéletének indoklásául jelentette ki, hanem a felperes személyét értékelve. Önmagában azért, mert a felek kérelmeihez a bíróság kötve van, nem jelenti azt, hogy ne értékelhetné teljeskörűen a felmerült jogi helyzetet, ne juthatna eltérő döntésre a felperesi és az alperesi hivatkozásokhoz képest. Megjegyezte, hogy a felperes közszereplői minőségéről való döntés nem jogról való döntés, hanem ténykérdés, így a Pp. érdemi döntési korlátokra vonatkozó rendelkezései jelen esetben nem alkalmazhatók.

A felperes az alperes ellenkérelmével kapcsolatosan előterjesztett észrevételében megismételte, hogy az elsőfokú bíróság olyan megállapítást tett ítéletében, mely az ítélethozatalt megelőzően nem képezte a per tárgyát. Az elsőfokú bíróság az anyagi jogi pervezetést nem alkalmazta, ennek következtében ítélete a felek által előadottaktól eltérő irányú, mely eljárási hiba orvoslását kérte fellebbezésében. Hivatkozott arra, hogy a felperes közszereplői minőségének valótlan tényállítás esetében nincs relevanciája. Amennyiben az eljáró bíróság a perbeli közlést véleménynek minősíti, abban az esetben sem vizsgálándó sajtó-helyreigazítási perben a felperes közszereplői minősége, figyelemmel arra, hogy vélemény esetén helyreigazításnak nincs helye. Megismételte, hogy amennyiben ennek ellenére az elsőfokú bíróság a felperes közszereplői minőségének jelentőséget tulajdonít, úgy szükséges lett volna erről a feleket tájékoztatni. Az alperesnek azon észrevételére, hogy a felperes közszereplői minőségére az elsőfokú bíróság nem az ítélet indoklásául hivatkozott, előadta, hogy a Pp. 2. § (2) bekezdése ennek ellentmond.

A fellebbezés nem alapos.

A Pp. 2. § (2) bekezdése szerint a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A 110. § (3) bekezdése szerint a bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

Minderre tekintettel a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes a fellebbezésében kifejezetten megjelölte, hogy az elsőfokú ítélet mely bekezdéseit támadja, továbbá hivatkozott az anyagi pervezetés hiányára, nem megfelelő voltára is. Mindezekkel a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét ténylegesen a Pp. 369. § (1) bekezdése, a (3) bekezdés a) és c) pontjai, valamint (4) bekezdése alapján jelölte meg.

Mindebből az következik, hogy a tényállás nem volt vitatott, ezért azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául. Nem érintette továbbá a fellebbezés a felperes keresetelési jogával kapcsolatos elsőfokú bírósági döntést, annak indokait és a perköltség megfizetésére vonatkozó rendelkezést sem.

A másodfokú bíróság elsősorban azt emeli ki, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan végezte el a sérelmezett cikk vizsgálatát. A sajtó-helyreigazítási keresetek elbírálásának szempontjait tartalmazó, a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma által hozott állásfoglalások közül a PK 12. számú állásfoglalásban foglaltakat megfelelően alkalmazva értékelte a cikk tartalmát, az annak szerves részét képező videó anyagát és vetette össze azzal a felperes keresetében megjelölt sérelmezett közlést. Nem helytálló ezért az a felperesi érvelés, hogy az elsőfokú bíróság szükségtelenül értékelte a cikk lényegi mondanivalóját. Az állásfoglalás szerint ugyanis a sajtó-helyreigazítás iránti igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A helyreigazítást kérő személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja.

Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta elsődlegesen azt, hogy a sérelmezett közlés tényállítás-e, avagy véleménynyilvánítás. Ezt támasztja alá az is, hogy maga a felperes is hivatkozik fellebbezésében arra, hogy véleménynyilvánítás nem képezheti sajtó-helyreigazítás alapját. Ilyen típusú perekben ezért vita esetén a bíróságnak elsődlegesen ebben a kérdésben kell állást foglalnia. Ezen kérdéskörben elfoglalt álláspontjáról azonban a bíróságnak az ítélete indokolásában kell számot adnia, kifejtenie érveit, anyagi pervezetés tárgya az ebben való állásfoglalás nem lehet.

A másodfokú bíróság helytállónak ítélte e körben az elsőfokú bíróság döntését, kifejtett indokait is osztja. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel azt emeli ki, hogy a cikk egésze, arról számol be, hogy mit tartalmaz az ... Híradója oly módon, hogy maga a tartalom - mely tartalmazta az osztrák televízió műsorának részleteit is - közvetlenül is elérhető a cikkből. Egy eseménynek az ilyen módon való bemutatása megfelel az Smtv. 10. §-a szerinti követelménynek. Az Smtv. 4. § alapján pedig szükségtelen a cikkben a Híradóban elhangzottak szó szerinti megismétlése. Helyreigazításra az adhat alapot, ha a cikkben írtak és a videóban látható tartalom között a tényeket eltorzító különbség fedezhető fel. A perbeli esetben ilyen megállapítás nem tehető. Az alperes ugyanis nem csak interpretálta a videóban látottakat, hanem az abból levont következtetésének is hangot adott, értelmezte az abban látottakat. Ez egyértelműen megállapítható a felperes által sérelmezett mondat stílusából, nyelvtani felépítéséből, az abban használt kifejezésekből, amelyeket összevetve a videóban látottakkal okszerűtlenség sem állapítható meg. A műsorban ugyanis azt követően, hogy bemutatták a Murau osztrák kisvárosban a magyar érdekltségű helyeket - amelyről az egyik riportalany azt mondja szinte minden a magyaroké - az látható, hogy a síelők felismerték fényképről a felperest. Bemutatták továbbá a felperes egyik cége által a közelmúltban megvásárolt szállodát. Hallható az ... politikusának, ...nek a nyilatkozata arról, hogy a felperes ...nak köszönheti a vagyonát és nem lepődött meg azon, hogy a felperest Ausztriában szinte mindenki felismerte. Látható a videón ezt követően, ahogyan a felperes és a miniszterelnök is cáfolja, hogy a felperes stróman lenne. Ezt követően utalnak arra, hogy az osztrák közszolgálati televízió bemutatta a felperes „cégbirodalmát,” megemlítették, hogy milyen szerteágazó a gazdasági tevékenysége és hogy igen sok állami megrendelést kap. Közlik, hogy vagyonát az elmúlt évben megtízszerezte, jelenleg az 5. leggazdagabb magyar, éves bevétele 325 millió euró.

Mindezek alapján megállapítható, hogy maga a Híradó műsora is arra utalt, hogy a felperes gazdasági felemelkedésében közrejátszik a miniszterelnökkel való kapcsolata, ezen belül is az

állami megbízások mennyisége. E körben valóban nincs jelentősége a megfogalmazásbeli különbségnek, figyelemmel arra is, hogy az alperes védekezése körében felhozott adatokat - érdekeltségei pedig kb. fele-fele arányban vettek részt nyílt és hirdetmény nélküli/tárgyalásos közbeszerzési eljárásban (2017 végéig 476 milliárd Ft értékben nyertek közbeszerzéseket) - a felperes nem vitatta. Nem állapítható meg tehát az, hogy az alperes valótlan állítást tett, mert a műsorban elhangzottak tartalmát nem változtatta meg, az abban elhangzottakról mindössze egyetértő véleményt fogalmazott meg, ezért az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerinti helyreigazításnak nincs helye.

Minderre tekintettel arra ugyan helyesen hivatkozott fellebbezésében a felperes, hogy a közszereplői minősége tárgyában az elsőfokú bíróságnak sürgősségű volt állást foglalnia. Ez az indokolásbeli többlet azonban nem minősül olyan eljárási hibának, amely indokolná a Pp. 369. § (4) bekezdésének alkalmazását. A közszereplői státusz értékelése ugyanis a perben hozott döntés érdemére nem volt kihatással, a felperes keresete ezen körülmény értékelése nélkül is alaptalan volt.

A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (1) és (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Figyelemmel arra, hogy az alperes jogi képviselője a Pp. 81. § (5) bekezdése szerinti költségjegyzéket nem csatolta - függetlenül a Pp. 83. § (1) bekezdésében foglaltaktól - a másodfokú perköltség viselése tárgyában a döntéshozatalt mellőzte.

A le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére a felperest a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 101. (1) bekezdés, valamint a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság.

Budapest, 2018. október 3.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró